

רשומות

הצעות חוק

28 בפברואר 1977

1292

באדר תשל"ז

עמוד

192

194

חוק המסחר ההוגן ברכב משומש, תשל"ז-1977

חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 22), תשל"ז-1977

חוק המסחר ההוגן ברכב משומש, תשל"ז-1977

הקדמה

1. בחוק זה -

"רכב משומש" - רכב או רכב מנועי שנתקיים בו אחד מאלה:

- (1) נעשה בו שימוש בתקופה של שלושה חדשים לפחות לאחר רישומו לפי פקודת התעבורה¹;
 - (2) הוא מוצע למכירה לצרכן אחרי שנמכר לפחות פעם אחת כך;
 - (3) הוא הופעל בגסיעה לפחות 2000 ק"מ;
- "עוסק" - מי שעיסוקו מכירת רכב משומש, בין כעיסוק יחיד ובין כאחד מעיסוקיו, לרבות מי שעוסק כאמור כשכיר, כעמיל או כמתווך או בכל דרך כיוצאת באלה;
- "השר" - שר התחבורה;
- לכל מונח אחר תהיה המשמעות בפקודת התעבורה אם אין כוונה אחרת משתמעת.

מסירת פרטים
על רכב משומש

2. (א) עוסק יציג במובלט על רכב משומש שהוא מציע למכירה או המוצע למכירה באמצעותו, במקום שבו מוצע הרכב, מודעה בכתב, שתכלול, בין היתר -

- (1) תוצרו של הרכב המשומש, שם המפעל שבו יוצר וארץ הייצור;
- (2) הדגם ושנת הייצור;
- (3) בעליו הקודמים של הרכב המשומש, לפי הרשום ברשיון הרכב;
- (4) הגבלות על שימוש ברכב המשומש או על העברת הבעלות בו מחמת אי תשלום מכס, מסים, היטלים או אגרות החלים על הרכב, או מחמת משכון, שעבוד או עיקול;
- (5) השימושים שנעשו ברכב המשומש בעבר;
- (6) התיקונים שבוצעו בעבר במכלולים בטיחותיים של הרכב המשומש;
- (7) מספר הקילומטרים שבהם הופעל הרכב המשומש;
- (8) מידת אחריותו של העוסק לתיקונים שידרוש הקונה ברכב המשומש.

דברי הסבר

את מסירת הפרטים, ולשם מניעת קשיי הוכחה בדבר מסירתם, מוצע שהסכם לרכישת רכב משומש ייעשה בכתב.

המפר את הוראות החוק צפוי לעונש תמור בתחום הפלילי, ולביטול החוזה מצד הקונה בתחום האזרחי, אם יתגלה שאחד הפרטים המרכזיים לא נמסר או היה כוזב. במקרה שהקונה סבל נזק כתוצאה מעבירה על החוק, הוא יהיה זכאי גם לפיצויים.

מטרת החוק המוצע להביא לירידתו של קונה רכב משומש את הפרטים החשובים הרלבנטיים לגבי הרכב שהוא עומד לרכוש. הצורך בחוק נובע מהעובדה שלא כל קונה ער לכל הפרטים שעליו לדרוש מן המוכר, ולא כל מוכר נוהג למסור מיומנותו את מלוא הפרטים המדרושים. הבעיה הפכה לאקטואלית במיוחד בתקופה האחרונה לאור ההעלאה הניכרת של מחירי כלי רכב. מוצע להטיל את חובת מסירת הפרטים המנויים בסעיף 2 על העוסק במכירת רכב משומש. כדי להבטיח

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

(ב) עוסק ימסור לקונה, בנוסף לפרטים האמורים בסעיף קטן (א), מידע על התכונות של הרכב המשמש הדרושות לשימושו הרגיל או המסחרי או למטרה מיוחדת המשמשת תמעת מההסכם, וכן על איכותו.

(ג) כל מידע הניתן לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) יהיה מלא ונכון ולא יהיה בו כדי להטעות.

הסכם בכתב 3. (א) עוסק המוכר רכב משומש יעשה הסכם בכתב עם הקונה ויציין בו, בין היתר, את הפרטים האמורים בסעיף 2; העתק חתום של ההסכם יימסר לקונה. (ב) השר רשאי לקבוע בתקנות טופס להסכם כאמור.

מתן תיאור כוזב 4. (א) עוסק לא ימכור ולא יציע למכירה, ולא יחזיק במקום שהוא נוהג למכור או להציע למכירה, רכב שניתן לו תיאור בניגוד לאמור בסעיף 2 (ג) (להלן – תיאור כוזב). (ב) לענין תיאור כוזב, אין נפקא מינה אם התיאור ניתן על הרכב המשומש גופו או אם התיאור מוצג או מפורסם בנפרד או באופן שאדם עלול לייחס אותו לרכב משומש פלוני. (ג) הוצג או פורסם תיאור בניגוד לסעיף 2 (ג), על העוסק הראיה שלא הוא נתן את התיאור.

עונשין 5. (א) עוסק שהפר הוראה מהוראות סעיפים 2, 3 ו-4, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס 250,000 לירות. (ב) המוכר רכב לעוסק ומוסר לו פרט מהפרטים האמורים בסעיף 2 (א) ר"ב שהוא כוזב או מטעה, דינו – מאסר שנתיים או קנס 100,000 לירות. (ג) תהא זו הגנה טובה לנאשם אם יוכיח שלא ידע או שלא היה עליו לדעת פרט מן הפרטים האמורים בסעיף 2 או את נכונותו.

אמצעים נוספים 6. בית המשפט המרשיע עוסק על עבירה לפי חוק זה רשאי, בנוסף לכל עונש אחר, לבטל את רשיונו לפי חוק אחר או להתלותו לתקופה שיקבע, ולצוות על סגירת מקום עסקו לצמיתות או לשעה.

ביטול עסקה 7. (א) נמכר רכב על יסוד תיאור כוזב לענין פסקאות (2) או (4) עד (7) לסעיף 2 (א), והכוזב היה מהותי בנסיבות הענין, רשאי הקונה, תוך ארבעה עשר יום מיום המכירה, לבטל את המכר בהודעה בכתב למוכר.

(ב) ביטול הקונה את ההסכם כאמור בסעיף קטן (א) יחזיר לו המוכר תוך שבעה ימים מיום קבלת הודעת הביטול את התמורה המלאה, והקונה יחזיר למוכר את הרכב המשומש; עשה הקונה שימוש ברכב המשומש, אשר הפחית באופן ניכר מערכו או גרם לו נזק, רשאי המוכר לנכות מן התמורה המוחזרת את הסכום שבו פחת שווי הרכב לעומת שוויי בעת המכירה. (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי בית המשפט, מטעמים מיוחדים, לבטל את ההסכם גם לאחר ארבעה עשר יום מיום המכירה.

פיצויים 8. הנפגע מעבירה על חוק זה רשאי לתבוע פיצויים על הנזק שנגרם לו; דין המערש או המחבל כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]².

שמירת תרופות 9. חוק זה אינו גורע מזכות הקונה הניתנת לו לפי כל דין.

תחולה על המדינה 10. חוק זה יחול על המדינה.

ביצוע ותקנות 11. השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

חבר הכנסת זלמן שזרבל

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 22), תשל"ז-1977

1. אחרי סעיף 122 לפקודת העיריות יבוא:

הוספת סעיף
א122

122.א. (א) חבר מועצה, בן זוגו, סוכנו או שותפו או תאגיד שיש לאחד מהאמורים חלק העולה על עשרה אחוזים בהונו או ברווחיו, או שאחד מהם מנהל בו, לא יהיה צד לחוזה או לעסקה עם העיריה.

"איסור התקשרות
בתווים

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול -

(1) לגבי חוזה בדבר מתן שירות מהשירותים שהעיריה מספקת לתושביה, לאחד מהמנויים בסעיף קטן (א);
(2) לגבי הסכם בהליכי רכישה לפי פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, או בהליכי העברת מקרקעין במקום רכישה כאמור;

(3) לגבי חוזה או עסקה שהמועצה ברוב חבריה ובאישור השר התירה ובתנאים שהתירה; הודעה על מתן היתר כאמור תפורסם ברשומות.

(ג) העובר בודעין על הוראות סעיף קטן (א), דינו - מאסר שנה אחת או קנס המישים אלף לירות או פי שלושה משווייה של טובת ההנאה שהושגה על ידי העבירה או שלושת הענשים כאחד.

(ד) חוזה שנערך בניגוד להוראות סעיף זה ניתן לביטול על פי החלטת המועצה ברוב חבריה ובאישור השר, ובלבד שלא יהיה בביטול החוזה כדי לגרוע מזכויות צד שלישי שנרכשו בתום לב.

(ה) לענין סעיף זה, דין התקשרות עם תאגיד שלעיריה שליטה בו כדין התקשרות עם העיריה; לענין זה, שליטה - כמשמעותה לפי סעיף 2 לחוק מס שבת מקרקעין, תשכ"ג-1963.¹

(ו) הוראות סעיף זה לא יחולו על התקשרויות שנעשו לפני תחילת כהונתו של חבר המועצה שבשלו חל האיסור.

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 122.

2. הוראות סעיף 122 לפקודה לא יחולו על התקשרויות שנעשו לפני קבלת חוק זה בכנסת.

הוראת מעבר

דברי הסבר

יתסים חוזיים ועסקיים בין העיריה לבין אחד מחברי המועצה ועל לזות השפתיים הכרוכה ביחסים כאלה. מוצע איפוא להגביל את האפשרות של התקשרות חוזית או עסקית בין עיריה לבין חבר המועצה או גורמים אחרים שלחבר המועצה יש אינטרס אישי ישיר בעסקיהם. בנוסף לעונש שיוטל על העובר על הוראות החוק, מוצע כי חוזה שייערך בניגוד להוראות המוצעות יהיה ניתן לביטול בהחלטת מועצת העיריה שתתקבל ברוב חברי המועצה ובאישור שר הפנים, ובלבד שביטול החוזה לא יפגע בזכויות צד שלישי שהושגו בתום לב.

בפקודת העיריות אינה קיימת הוראה האוסרת על חבר מועצת עיריה להתקשר בחוזים ועסקאות עם העיריה. ההגבלה היחידה בנושא זה מצויה בסעיף 122 לפקודת העיריות, הקובע שחבר מועצה שיש לו, במישרין או בעקיפין, חלק או טובת הנאה בחוזה או עסק שנעשה עם העיריה, חייב להודיע על כך למועצה, ונאסר עליו להשתתף בדיונים ובהצבעה בקשר לאותו חוזה או עסק. יש הגורסים כי חובת הודעה זו מקנה דווקא יתרון מסוים לחבר המועצה. בעיריות נצטבר נסיון רב על השלילה שיש בקיומן של

חבר הכנסת היום קורפו

¹ דיני מדינת ישראל, גוסס חדש 8, צמ' 197; הי"ח 1265, תשל"ז, צמ' 28.
² ע"ר 1943, הוס' 1, מס' 1305, צמ' 32. ³ ס"ח תשכ"ג, צמ' 156.